

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122333985
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:6122333985.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E., zastúpenej: Mgr. Daniela Oravcová, advokátka so sídlom M.R. Štefánika 6, 945 01 Komárno, IČO: 42 049 377, proti žalovanej: E. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom biskupa E. XXXX/XX, XXX XX E., zastúpenej: JUDr. Ondrej Tóth, advokát so sídlom Dunajské nábrežie 14, 945 01 Komárno, IČO: 36 103 462, o zaplatenie sumy 4 092 eur s príslušenstvom, o F. žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 27. februára 2023 č.k. 10C/8/2022-112, takto

rozhodol:

Odvolačí súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom konanie v časti zaplatenia úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 092 eur od 25.05.2022 do 15.06.2022 zastavil (výrok I). Žalovanej uložil povinnosť v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobkyni sumu 4 092 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 092 eur od 16.06.2022 do zaplatenia (výrok II.). Žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške (výrok III.).

Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 39, § 51, § 100 ods. 1, § 101, § 110 ods. 1, 2, § 517 ods. 2, § 558, § 559 ods. 2, § 563, § 657, § 658 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., § 215 ods. 1, § 232 ods. 2, 3, 4 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

1.2. Prvým výrokom súd prvej inštancie rozhodol v zmysle dispozičného oprávnenia žalobkyne, ktorá vzala žalobu v časti späť a žalovaná s čiastočným späťvzatím vyslovila na pojednávaní súhlas.

1.3. Súd prvej inštancie zistil, že pôvodný dlžník G. A. a žalobkyňa uzavreli dňa 01.03.2006 zmluvu o pôžičke peňazí 300 000 Sk, ktoré sa dlžník zaviazal zaplatiť v postupných pravidelných mesačných splátkach po 3 800 eur (správne malo byť uvedené „Sk“) vždy do 15 dňa bežného mesiaca tak, aby celú dlžnú sumu vrátil veriteľovi najneskôr do 30.09.2012. Dňa 11.09.2012 došlo k podpisu listiny Uznanie dlhu pôvodným dlžníkom, kde tento uznal čo do dôvodu a výšky dlh v sume 9 958,18 eura, a túto sumu sa zaviazal uhradiť v mesačných splátkach vo výške 132 eur tak, aby celú dlžnú sumu zaplatil najneskôr do 30.09.2022. Žalobkyňa si čiastku 4 092 eur prihlásila do dedičského konania po pôvodnom dlžníkovi, kde sa súd obmedzil na zistenie jej spornosti a pri výpočte čistej hodnoty dedičstva na ňu neprihliadal dôvodiac, že v zmysle § 212 ods. 1 CMP nezariadenie majetku alebo dlhov do dedičstva, ktoré boli medzi účastníkmi sporné, im nebráni, aby sa svojho práva domáhali žalobou.

1.4. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej mal danú tak, ako na to poukázal súd už v dedičskom konaní bez ohľadu na jej (ne)vedomosť o existencii dlhu pôvodného dlžníka. Žalobkyňa preukázala existenciu hlavného právneho vzťahu s pôvodným dlžníkom predložením zmluvy o pôžičke. Čo sa týka námietok

vo vzťahu k zmätočnosti listiny o uznaní dlhu, danú listinu posudzoval podľa jej obsahu, z ktorého jednoznačne vyplýva, že dlžník mienil uznať dlh čo do dôvodu aj výšky, a toto učinil podľa textu k 30.03.2012, pričom je dostatočne zrejmé, jasné a určité, čo chcel dlžník týmto prejavom vôle urobiť. Na rozdiel od žalovanej nepovažoval za dôvodné, aby žalobkyňa preukazovala jej skutkové tvrdenie o zaplatení časti istiny zo strany pôvodného dlžníka, keďže táto suma nebola predmetom sporu. Naopak, ak mala žalovaná za to, že žalovaný dlh neexistuje, bolo z jej strany potrebné, aby toto tvrdenie podporila dôkazmi. Poukázal na predbežné prejednanie sporu, ktoré plynule prešlo do pojednávania, kde uviedol, že ako dôvodnú vníma námietku žalovanej o skutočnej existencii vôle pôvodného dlžníka uznať dlh, keď poukazovala na pochybnosti o pravosti jeho podpisu na danom dokumente, pričom k tejto okolnosti aj pripustil navrhnuté dokazovanie znaleckým skúmaním jeho podpisu. Avšak vzhľadom na to, že žalovaná nezložila preddavok na navrhovaný dôkaz, v zmysle § 253 ods. 3 CSP toto dokazovanie nevykonala. Konštatoval, že preto žalovaná neunesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia, v dôsledku čoho považoval uznanie dlhu za platný právny úkon. Navyše základným obsahovým prvkom inštitútu uznania dlhu je vznik vyvrátiteľnej právnej domnienky, že dlh v čase jeho uznania trval, ktorá sa prejavuje najmä v procesnej rovine. Skutočnosť, ktorej svedčí vyvrátiteľná právna domnienka, nie je predmetom procesného dokazovania, a ak nebola v konaní domnienka existencie uznaného záväzku vyvrátená, súd musí mať podľa § 192 CSP skutočnosť za preukázanú. Dôkazné bremeno sa presúva na dlžníka. K tomu poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp.zn.32Odo/1160/2003 a sp.zn. 29 Odo/1457/2005, a na odbornú právnickú literatúru (ŠTEVČEK, A., DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, A., H., I., TOMAŠOVIČ, A. a kol. § 558 [Uznanie dlhu]. In: J., A., DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, A. a E.. Občiansky zákonník II. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2084-2085, marg. č. 12-13.).

1.5. K argumentu žalovanej, že pôvodný dlžník nevedel, že dlh je pri uznaní premlčaný a zároveň nikde v uznaní dlhu nie je táto skutočnosť uvedená, súd prvej inštancie uviedol, že od vedomosti dlžníka o premlčaní zároveň závisí iba existencia vyvrátiteľnej domnienky, že dlh v čase uznania trval, a nie existencia 10 ročnej premlčacej doby, ktorej sa dotknutá právna norma vôbec netýka. Aj z rozhodnutia NS ČR 28Cdo/84/2008 z 01.07.2008 vyplýva, že uznaním dlhu dôjde podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ k založeniu plynutia novej desaťročnej premlčacej doby bez ohľadu na to, že žalovaný o premlčaní dlhu nevedel. Tento názor vychádza z toho, že od inštitútu uznania dlhu v zmysle ustanovenia § 558 OZ treba odlišovať uznanie dlhu, resp. práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ, keď s týmito inštitútmi sa spájajú odlišné právne následky. Jedine uznanie dlhu v zmysle § 558 OZ, pri ktorom pre jeho platnosť zákon predpokladá okrem iného i prísľub dlžníka uznaný dlh splatiť, zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania, na rozdiel od uznania práva podľa § 110 ods. 1, ktoré si takýto prísľub dlžníka pre svoju platnosť nevyžaduje a ktoré uvedenú vyvrátiteľnú právnu domnienku nezakladá. Odlišnosť týchto dvoch inštitútov sa prejavuje aj v tom, že pokým uznanie práva podľa § 110 ods. 1 nie je viazané na vedomosť dlžníka o tom, že uznal premlčané právo, tak uznanie premlčaného dlhu podľa § 558 OZ môže mať právne následky uvedené v predmetnom ustanovení len za podmienky, že ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Z uvedeného teda vyplýva, že pri nevedomosti dlžníka o tom že uznáva premlčaný dlh, alebo pri absencii výslovného prísľubu dlžníka zaplatiť dlh v uznávacom prejave, uznanie dlhu síce právny následok v podobe založenia vyvrátiteľnej právnej domnienky existencie dlhu v čase jeho uznania mať nemôže, avšak i napriek tomu dôjde k založeniu plynutia novej, desaťročnej, premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 OZ. Nad rámec uvedeného konštatoval, že ak sa má dlh plniť v splátkach, premlčuje sa každá splátka jednotlivo. Preto aj v prípade, ak by dochádzalo k postupnému premlčaniu splátok podľa uznania dlhu, keďže pôvodný dlžník žalobkyňu podľa splátok plnil, a to dokonca väčšiu časť svojho záväzku, zvyšné splátky nemohli byť premlčané, a to najmä s poukazom na už vyššie uvedenú 10 ročnú premlčaciu dobu. Priklonil sa k argumentácii žalobkyne, a to vo vzťahu k uznaniu dlhu, ako aj vo vzťahu k samotnej zmluve o pôžičke, a teda že z oboch právnych titulov nevyplýva, od ktorého mesiaca mal pôvodný dlžník začať svoj dlh uhrádzať, alebo inak povedané slovami zástupkyne žalobkyne, že pôvodnému dlžníkovi bolo splácanie dlhu dané iba ako možnosť, a preto k začatiu plynutia premlčacej doby prichádza do úvahy, že táto začala plynúť až uplynutím posledného dňa na splatenie dlhu, ktorým bol deň 30.09.2012, a čo sa uznania dlhu týka až deň 30.09.2022. Túto právnu úvahu favorizuje aj samotné znenie zákona, keď podľa § 563 OZ, ak nie je čas plnenia presne dohodnutý (pričom nebol, keďže ani zo zmluvy o pôžičke ani z uznania dlhu nevyplýva, počnúc ktorým mesiacom má dlžník začať dlh splácať), je dlžník povinný plniť prvý deň po tom, čo ho na to veriteľ vyzve. A contrario, pokiaľ pôvodného dlžníka žalobkyňa nevyzvala skôr, bol povinný splniť celý dlh v posledný stanovený deň, od ktorého sa následne premlčanie odvíja. Napokon, dlh je možné zo strany dlžníka uznať aj v prípade, že bol premlčaný za podmienky, že o tom dlžník vedel. Tu je potrebné konštatovať, že samotné skutkové tvrdenie žalovanej o tom, že dlžník nemal vedomosť,

že dlh je premlčaný, nie je bez ďalšieho dôkazu spôsobilé preukázať, že dlžník o premlčaní dlhu nevedel, a to ani v prípade, že táto skutočnosť nie je vyslovene v uznaní dlhu uvedená.

1.6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodoval podľa § 255 ods. 1 CSP, teda podľa pomeru úspechu strán v spore. Keďže úspech žalovanej vo vzťahu k čiastočnému späťvzatiu žaloby bol nepatrný a vo zvyšnej časti žalobe v plnom rozsahu vyhovel, vznikol žalobkyni ako úspešnej strane sporu voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že o výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2.1. Žalovaná podala v zákonnej lehote odvolanie a navrhovala aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo zmenil a žalobu zamietol, a žalobkyňu zaviazal k náhrade trov konania. Dôvodila, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.2. Tvrdila, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie v potrebnom dosahu a správnym smerom, vyvodil nesprávne skutkové závery, a vec nesprávne rozhodol po právnej stránke. Namietala, že tým jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Poukázala na svoju námietku v odpore, podľa ktorej je zmluva o pôžičke neplatná z dôvodu že nemala o nej vedomosť. Mala za to že uzavretím zmluvy o pôžičke jej manžel prekročil rámec bežných záležitostí a na jej platnosť bol potrebný súhlas žalovanej v postavení manželky. Preto je takýto úkon neplatný podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Namietala že súd prvej inštancie, hoci citoval § 39 Občianskeho zákonníka, pri rozhodovaní neprihliadal na zjavný nesúlad úkonov zmluvy o pôžičke a uznania dlhu domnelým dlžníkom s dobrými mravmi. Poukázala na skutočnosť že obdobie od 01.03.2006 do 30.09.2012 predstavuje 79 mesiacov, preto by v tomto období došlo k vráteniu požičanej sumy. Tvrdila, že ak domnelý dlžník neuhradil ani jednu mesačnú splátku, došlo k premlčaniu všetkých mesačných splátok. K tomu poukázala na bod 10. veta 3 a 4 napadnutého rozsudku. Ďalej tvrdila že keďže nebohý manžel ako dlžník ku dňu 30.03.2012 nevedel o premlčaní dlhu, respektíve jeho časti, tak uznanie zo dňa 30.03.2012 nemalo právny následok uznania predmetného dlhu. K tomu poukázala na bod 21. riadok 6 až 8 napadnutého rozsudku. Ďalej poukázala na bod 21. veta 3 napadnutého rozsudku a tvrdila, že pokiaľ sa uznanie dlhu posudzovalo podľa jeho obsahu, tak táto listina mala obsahovať text, že dlžník v momente podpísania listiny mal vedomosť o premlčaní žalovanej časti dlhu a aj napriek tomu je ochotný svojim podpisom uznanie dlhu potvrdiť. Keďže takéto vyjadrenie dlžníka v spornom uznaní absentuje, ide o neplatný právny úkon. Závery súdu prvej inštancie v bode 26. napadnutého rozsudku odmietla ako tendenčné. Ďalej poukázala na bod 25. riadok 6 až 8 napadnutého rozsudku a tvrdila že zo zmluvy o pôžičke aj z uznania dlhu vyplýva, že dlžník mal začať splácať v priebehu kalendárneho mesiaca, ktorý nasledoval po uzavretí zmluvy o pôžičke, teda dňa 15.03.2006, alebo podpísania uznania dlhu dňa 30.04.2012. Ďalej tvrdila, že ak k uznaniu dlhu došlo dňa 30.03.2012, a žaloba bola doručená na súdu dňa 25.05.2022, je z tohto dôvodu nárok uplatnený žalobkyňou premlčaný. Na rozdiel od súdu prvej inštancie mala za to, že z uznania dlhu nie je dostatočne zjavné čo chcel dlžník listinou vyjadriť, uznanie dlhu nebolo ani jasné ani dostatočne určité. Konanie žalobkyne v momente uzatvorenia a podpísania uznania dlhu jednoznačne preukazujú aj protirečivé zmluvné podmienky pri porovnaní so zmluvou o pôžičke. Táto protirečivosť spočívala v tom, že účastníci zmluvy o pôžičke si úroky nedohodli, napriek tomu v listine o uznaní dlhu bolo zakotvené, že dlžník zaplatí dlžnú sumu spolu s úrokmi, pričom tu chýbal konkrétny údaj k výške úrokov. Dokument uznanie dlhu trpí právnymi vadami, bolo v ňom uvedené ustanovenie § 588, ktoré sa týka kúpnej zmluvy, bol predložený vo forme dvojstranného zmluvného vzťahu, a sú v ňom uvedené tri rozličné dátumy. Navyše neobsahoval zmienku o zámere úradne osvedčiť podpisy, k čomu došlo až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa skutočného podpísania listiny.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne aj právne správny, odôvodnenie precízne a presvedčivé. Súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal s argumentáciou obidvoch strán sporu, rozsudku nie je možné vytknúť tendenčnosť, ani účelovosť. Žalovaná v odvolaní opakuje svoje dôvody z prvostupňového konania, ku ktorým sa žalobkyňa už vyjadrovala. Pokiaľ žalovaná na namietala neplatnosť právneho úkonu zmluvy z dôvodu absencie jej súhlasu, takáto námietka bola prvýkrát uplatnená v podanom odvolaní, navyše je nesprávna, keďže nebohý manžel nebol v pozícii veriteľa, nenakladal so spoločnou vecou, alebo v pozícii dlžníka, konal samostatne, t.j. manželia neboli spoludlžníci, inak by si uplatnila pohľadávku voči žalovanej ako dlžníčke,

a nie, resp. nielen ako dedičke. Navrhovala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaná na vo vyjadrení zo dňa 05.05.2003 uviedla, že zotrúva v celom rozsahu na svojom odvolaní. Neplatnosť zmluvy o pôžičke namietala už odpore. Opakovane poukázala na zjavný nesúlad právnych úkonov uzavretia zmluvy o pôžičke a uznania dlhu s dobrými mravmi.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), vec prejednal verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Predmetom konania v danej veci je žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplata sumy 4 092 eur s príslušenstvom. Žalovaná uplatnený nárok poprela v celom rozsahu. Súd prvej inštancie rozsudkom konanie sa v časti zaplata úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 092 eur od 25.05.2022 do 15.06.2022 zastavil (výrok I.). Žalovanej uložil povinnosť v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobkyni sumu 4 092 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 092 eur od 16.06.2022 do zaplata (výrok II.). Žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške (výrok III.). Vzhľadom na odvolanie podané žalovaniu bol rozsudok súdu prvej inštancie predmetom prieskumu odvolacím súdom.

8. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že pôvodný dlžník G. A. a žalobkyňa uzavreli dňa 01.03.2006 zmluvu o pôžičke 300 000 Sk (9 958,18 eura), ktoré sa dlžník zaviazal zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 3 800 Sk vždy do 15 dňa bežného mesiaca tak, aby celú dlžnú sumu vrátil žalobkyni najneskôr do 30.09.2012. Dňa 11.09.2012 došlo k podpisu listiny Uznanie dlhu zo strany pôvodného dlžníka, ktorý tento uznal čo do dôvodu aj výšky v sume 9 958,18 eura a túto sumu sa zaviazal uhradiť v mesačných splátkach vo výške 132 eur tak, aby celú dlžnú sumu zaplatil najneskôr do 30.09.2022. Žalobkyňa si čiastku 4 092 eur prihlásila do dedičského konania po pôvodnom dlžníkovi, kde súd pri výpočte čistej hodnoty dedičstva na ňu neprihliadal z dôvodu spornosti.

9.1. Žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Tvrdila, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie v potrebnom dosahu a správnym smerom, vyvodil nesprávne skutkové závery, a vec nesprávne rozhodol po právnej stránke. K tomu poukázala na svoju námietku v odpore, podľa ktorej je zmluva o pôžičke neplatná z dôvodu že nemala o nej vedomosť, jej manžel prekročil rámec bežných záležitostí a na jej platnosť bol potrebný súhlas žalovanej v postavení manželky. Preto je takýto úkon neplatný podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

9.2. Vada konania vymedzená v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b) CSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Do obsahu práva na spravodlivý proces patrí právo na prístup k súdu, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, právo vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vypořádanie sa zo všetkými relevantnými skutočnosťami súdom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a právo na preskúmanie rozhodnutia. Hoci porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu predstavuje pochybenie súdu, o naplnenie tohto odvolacieho dôvodu pôjde vtedy, keď postup súdu znemožňuje realizáciu procesných práv strany sporu dosiahne takú mieru, ktorá odôvodňuje záver, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.3. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že z viacerých rozhodnutí Ústavného súdu vyplýva, že „Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný

súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom“ (Napríklad I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04). Podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. V danej veci súd prvej inštancie riešil otázku (ne)vedomosti žalovanej o existencii dlhu jej právneho predchodcu vo vzťahu k námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v konaní. Dospel k záveru, že pasívne vecná legitímácia žalovanej je daná bez ohľadu na jej (ne)vedomosť o existencii dlhu pôvodného dlžníka.

9.4. Navyše odvolací súd dodáva, že ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné posudzovať v spojení s § 40a Občianskeho zákonníka upravujúceho relatívnu neplatnosť právneho úkonu, podľa ktorého ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá. Dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu oprávnenou osobou podlieha premičaniu vo všeobecnej trojročnej premičanej lehote, ktorá začína plynúť od uskutočnenia právneho úkonu. Ak sa oprávnená osoba v uvedenej lehote neplatnosti právneho úkonu nedovolá, považuje sa právny úkon za platný. V danej veci došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke dňa 01.03.2006, preto sa žalovaná už nemôže dovolávať relatívnej neplatnosti uvedenej zmluvy, keďže dňom 01.03.2009 jej uplynula premičacia doba na včasné uplatnenie tohto práva. Odvolací súd nezistil porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces, preto pristúpil v meritórnomu prejednaní veci.

10. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premičí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premičanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premičania dovolá, nemožno premičané právo veriteľovi priznať.

11. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premičacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

12. Podľa § 110 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premičuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premičuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premičacia doba od uplynutia tejto lehoty. Rovnaká premičacia doba platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené; premičacia doba sa pri jednotlivých splátkach začína odo dňa ich zročnosti. Ak sa nesplnením niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť desaťročná premičacia doba od zročnosti nesplnenej splátky.

13. Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premičanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premičaní.

14. Podľa § 559 ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlh musí byť splnený riadne a včas.

15. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

16. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

17. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

18. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (v stave účinnom od 01. 02. 2013), výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. Odvolací súd posudzujúc napadnutý rozsudok z hľadiska zisteného skutkového stavu, citovaných zákonných ustanovení a odvolacích dôvodov dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom z vykonaného dokazovania vyvodil i správne právne závery. Súd prvej inštancie v prvom rade posudzoval pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej, ktorú považoval za danú bez ohľadu na jej (ne)vedomosť o existencii predmetného dlhu. Ďalej sa zaoberal všetkými námietkami žalovanej uvedenými v odpore a v priebehu prvoinštančného konania. Pritom správne vyhodnotil existenciu zmluvy o pôžičke, z ktorej vyplývalo aj reálne poskytnutie požičaných peňazí. Uznanie dlhu posudzoval podľa obsahu a dospel k záveru, že z neho vyplýva úmysel dlžníka uznať dlh čo do dôvodu a výšky k 30.03.2012 a jeho záväzok dlh zaplatiť do 30.09.2022. Zaoberal sa aj námietkou premlčania vznesenou žalovanou, ktorú nepovažoval za dôvodnú, keďže usúdil, že zákonom stanovená premlčacia lehota do podania žaloby neuplynula. Osobitne sa zaoberal námietkou žalovanej, podľa ktorej dlžník nevedel, že dlh bol pri uznaní premlčaný, pričom sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, podľa ktorej ani z uznania dlhu, ani zo zmluvy o pôžičke nevyplývalo, od ktorého mesiaca mal pôvodný dlžník začať svoj dlh uhrádzať, pôvodnému dlžníkovi bolo splácanie dlhu dané iba ako možnosť, a premlčacia doba začala plynúť až uplynutím posledného dňa na splatenie dlhu, ktorým bol deň 30.09.2012 podľa zmluvy o pôžičke, a deň 30.09.2022 podľa uznania dlhu. Preto dospel k záveru, že v čase uznania dlhu ku dňu 30.03.2012, ani ku dňu podania žaloby dlh premlčaný nebol. Odvolací súd sa s uvedenými závermi v plnom rozsahu stotožnil. Za správny považoval odvolací súd aj výrok I., ktorým súd prvej inštancie konanie v časti zaplatenia úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 092 eur od 25.05.2022 do 15.06.2022 zastavil, keďže žalobkyňa vzala žalobu v tejto časti späť a žalovaná s čiastočným späťvzatím súhlasila. Správny bol aj výrok o trovách konania vzhľadom na to, že úspech žalovanej vo vzťahu k čiastočnému zastaveniu konania bol nepatrný a vo zvyšnej časti bolo žalobe vyhovené. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

20. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou, ktorá nevzniká len dohodou zmluvných strán, ale skutočným prenechaním predmetu pôžičky. Dôkazné bremeno preukázania uzavretia zmluvy a odovzdania požičaných peňazí zaťažuje veriteľa. V danej veci veriteľ, v procesnom postavení žalobkyne, svoju dôkaznú povinnosť splnil a preukázal uzavretie písomnej zmluvy o pôžičke, v ktorej pôvodný dlžník potvrdil aj reálne prevzatie požičaných peňazí. Za týchto skutkových okolností bolo na žalovanej právnej nástupkyňi pôvodného dlžníka, aby preukázala, že požičané peniaze dlžník žalobkyňi vrátil v dohodnutej lehote. Keďže žalovaná v spore uvedenú skutočnosť nepreukázala súd prvej inštancie správne rozhodol tak, že žalobe, po čiastočnom späťvzati žaloby, vyhovel.

21. Odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP sa pri posudzovaní danej veci zaoberal podstatnými námietkami žalovanej uvedenými v odvolaní. S namietanou vadou konania sa vyporiadal v bode 9. Námietku žalovanej, podľa ktorej súd prvej inštancie, hoci citoval § 39 Občianskeho zákonníka, pri rozhodovaní neprihliadal na zjavný nesúlad úkonov zmluvy o pôžičke a uznania dlhu domnelým dlžníkom s dobrými mravmi, nepovažoval za dôvodnú, keďže žalovaná pritom poukazovala na bod 10. veta 3 a 4 (citovaný § 110 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd nespochybňuje, že podľa uvedeného ustanovenia premlčacia doba 10 rokov platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní práva rozložené. Upozorňuje však, že zročnosť splátok musí vyplývať z uznania dlhu, pričom v danej veci zročnosť splátok v uznaní dlhu uvedená nie je. Pôvodný dlžník síce prehlásil, že dlžnú sumu zaplatí v mesačných splátkach po 132 eur, neuviedol však, v ktorom mesiaci začne splátky splácať, ani deň splatnosti v príslušnom mesiaci. Keďže ustanovenie § 110 Občianskeho zákonníka viaže začiatok plynutia premlčacej doby pri jednotlivých splátkach na deň ich zročnosti, absencia dňa zročnosti splátok spôsobuje, že premlčacia doba nezačala plynúť skôr, ako bol deň splatnosti uvedený v uznaní dlhu, ako deň vyrovnania dlžby 30.09.2022. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že došlo k premlčaniu všetkých mesačných splátok pôžičky, a to za obdobie od 01.03.2006 do 30.09.2012, ktoré predstavuje 79 mesiacov, s uvedeným tvrdením sa odvolací súd nestotožnil. Vo vzťahu k splátkam pôžičky v zmluve

rovnako nebola dohodnutá ich zročnosť, keďže bol dohodnutý len deň splatnosti bežných splátok 15-eho, bez konkretizácie mesiaca, v ktorom mala byť zaplatená prvá a nasledujúce splátky, a konkrétne bol dohodnutý len konečný deň splatnosti 30.09.2012. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že dlžník pred uvedeným konečným dňom splatnosti pôžičky uznal svoj dlh voči žalobkyni čo do dôvodu a výšky ku dňu 30.03.2012. Keďže dlh pôvodného dlžníka nebol ku dňu 30.03.2012 ešte splatný, nemohol byť ani premlčaný. Preto sú tvrdenia žalovanej, že nebohý manžel ako dlžník ku dňu 30.03.2012 nevedel o premlčaní dlhu, respektíve jeho časti, a uznanie zo dňa 30.03.2012 nemalo právny následok uznania predmetného dlhu, skutkovo a právne bezvýznamné. Uvedený záver sa vzťahuje aj k tvrdeniu žalovanej, že pokiaľ sa uznanie dlhu posudzovalo podľa jeho obsahu, tak táto listina mala obsahovať text, že dlžník v momente podpísania listiny mal vedomosť o premlčaní žalovanej časti dlhu a aj napriek tomu je ochotný svojim podpisom uznanie dlhu potvrdiť, a keďže takéto vyjadrenie dlžníka v spornom uznaní absentuje, ide o neplatný právny úkon. S tvrdením žalovanej, podľa ktorého zo zmluvy o pôžičke aj z uznania dlhu vyplýva, že dlžník mal začať splácať v priebehu kalendárneho mesiaca, ktorý nasledoval po uzavretí zmluvy o pôžičke, teda dňa 15.03.2006, alebo podpísania uznania dlhu dňa 30.04.2012, sa odvolací súd nestotožnil, keďže uvedené skutočnosti nevyplývajú ani zo zmluvy o pôžičke, ani z uznania dlhu. Tvrdenie žalovanej, že ak k uznaniu dlhu došlo dňa 30.03.2012, a žaloba bola doručená na súdu dňa 25.05.2022, je z tohto dôvodu nárok uplatnený žalobkyňou premlčaný, nemá oporu v zistenom skutkovom stave, podľa ktorého dňa 30.03.2012 dlh pôvodného dlžníka premlčaný nebol, keďže nebol ešte splatný, splatnosť podľa zmluvy o pôžičke nastala až dňa 30.09.2012. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovanej, podľa ktorej z uznania dlhu nie je dostatočne zrejmé, čo chcel dlžník listinou vyjadriť, uznanie dlhu nebolo ani jasné ani dostatočne určité. Listinu Uznanie dlhu súd prvej inštancie správne posudzoval podľa jej obsahu a dospel k správnej závere, že z nej vyplýva úmysel dlžníka uznať dlh čo do dôvodu a výšky k 30.03.2012. Odvolací súd sa s uvedeným záverom stotožnil, keďže z uznania dlhu jednoznačne vyplýva právny dôvod aj výška uznaného dlhu, ako aj úmysel tento konkrétny dlh zaplatiť žalobkyni do 30.09.2022. Na uvedenom nič nemení, že v uznaní dlhu je uvedené, že dlžník zaplatí dlžnú sumu aj z úrokmi. V konečnom dôsledku v bode II. uznania dlhu sú uvedené úroky 15,5 % ročne od dátumu splatnosti, čo však nemá žiadny právny význam, vzhľadom k tomu, že žalobkyňa si v žalobe žiadne úroky neuplatnila. Pokiaľ aj v uznaní dlhu bolo nesprávne uvedené ustanovenie § 588, hoci správne malo byť § 558 Občianskeho zákonníka, uvedená chyba v písaní nespôsobuje jeho neplatnosť, rovnako neplatnosť uznania dlhu nespôsobuje ani skutočnosť, že ho podpísala, okrem pôvodného dlžníka, aj žalobkyňa. Hoci v uznaní dlhu je v úvode uvedený dátum 06.03.2012, z obsahu jednoznačne vyplýva, že pôvodný dlžník svoj dlh uznal ku dňu 30.03.2012. Skutočnosť, že na uznanie dlhu obsahuje aj úradne osvedčené podpisy, k čomu došlo až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa skutočného podpísania listiny, na uvedenom nič nemení. Hoci žalovaná v odvolaní napadla aj výrok I., ktorým bolo konanie čiastočne zastavené, v tejto časti neuviedla žiadne dôvody. Vzhľadom k tomu, že žalovaná s čiastočným späťvzatím súhlasila, odvolací súd bez ďalšieho považoval rozsudok súdu prvej inštancie aj v tejto časti za vecne správny.

22. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

23. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 % z dôvodu, že žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).